

UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „HSC BALTIC“

UAB „Vilniaus vystymo kompanija“

El. p. info@vilniausvystymas.lt

2021-05-28 Nr. SR 203

Viešoji įstaiga „Lietuvos energetikos muziejus“

El. p. info@etm.lt

DĖL 2018-08-30 SUTARTIES NR. 2018/29 PAKEITIMO

VšĮ „Lietuvos energetikos muziejus“ (Užsakovas) ir UAB „HSC Baltic“ (Rangovas) 2018-08-30 pasirašė pirkimo sutartį Nr. 2018/29 (Sutartis). Sutartis sudaryta Vilniaus miesto savivaldybės administracijai įvykdžius „Kultūros paskirties pastato – Energetikos ir technikos muziejaus, Rinktinės g. 2, Vilniuje kapitalinio remonto ir rekonstravimo rangos darbų pirkimas“ pirkimą (Pirkimas). UAB „Vilniaus vystymo kompanija“ (Projekto valdytojas), vadovaudamasi Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018-12-19 sprendimu Nr. 1-1863 ir su Vilniaus miesto savivaldybės administracija sudaryta 2019-01-09 sutartimi Nr. 29-8/19(1.2.16-TD2) Sutarties vykdymo metu atlieka asignavimų valdytojo bei jų reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų objektų atnaujinimo ir statybos projektų valdymo paslaugas.

Rangovas šiuo raštu kreipiasi į Užsakovą ir Projekto valdytoją dėl Sutarties pakeitimo, atsisakant dalies, Sutartyje numatytų darbų, kurių bendra vertė yra 113.530,87 Eur. Prašymas pakeisti Sutartį grindžiamas toliau nurodomais argumentais.

1. Minėta, kad Sutartis sudaryta įvykdžius Pirkimo procedūras. Pirkimas CVPIS paskelbtas 2018-06-21. Pasiūlymų pateikimo terminas buvo 2018-07-12.

2. Pirkimo sąlygų 11 p. numatyta, kad „Bendras Darbų ir 9.2 punkte nurodytų paslaugų suteikimo bei darbų atlikimo terminas yra 11 mėnesių nuo statyb vietės priėmimo – perdavimo akto pasirašymo dienos (į šį terminą įskaičiuotas statybos užbaigimo akto įforminimo terminas)“. Toks darbų atlikimo terminas numatytas ir Sutarties 2.1.1 p.

3. Pirkimo sąlygose planuojamos sudaryti viešojo pirkimo – pardavimo sutarties darbų atlikimo termino pratęsimas nebuvo numatytas. Tačiau prie Pirkimo sąlygų pridėto sutarties projekto 2 dalyje ir atitinkamai Sutarties 2 dalyje numatyta galimybė sustabdyti darbus, esant Sutarties 2.3 p. nustatytoms aplinkybėms.

4. Be kita ko, sutarties projekto ir atitinkamai Sutarties 17.7 p. numatyti atvejai, kai rangovas gali vienašališkai nutraukti sutartį, įskaitant atvejį, kai darbų vykdymo sustabdymas pagal Sutarties 2.3 p. trunka ilgiau nei 3 (tris) mėnesius (Sutarties 17.7.2 p.).

5. Prie Pirkimo sąlygų pridėto sutarties projekto ir atitinkamai Sutarties 6.3 p. nustatyta, kad „Pradinė sutarties vertė dėl bendro kainų lygio kitimo perskaičiuojama nebus. Visą riziką dėl darbų atlikimo kainos padidėjimo prisiima Rangovas“. Tokia nuostata, reiškia, kad Rangovas teikdamas pasiūlymą turėjo įsivertinti ir įsivertino rizikas dėl Sutarties kainos padidėjimo keičiantis darbų ir jiems atlikti reikalingų medžiagų rinkos kainoms. Toks įsipareigojimas prisiimamas Sutarties vykdymo laikotarpiu pagal pradinės Pirkimo ir Sutarties sąlygas.

6. Pirkimo sąlygų 9.4 p. buvo numatyta, kad „Šiuo pirkimu įsigyjamų darbų atlikimas turės būti derinamas su statybos objekte darbus vykdančiu UAB „Kauno saulėtekis“, kuris stato požeminę transporto salę, įrenginėja infocentro pamatus ir atlieka kitus darbus“. Taigi, jau Pirkimo sąlygų nustatymo (įskaitant, bet neapsiribojant, nustatant planuojamos sudaryti viešojo pirkimo – pardavimo sutarties terminus) ir Pirkimo paskelbimo metu, Užsakovas žinojo, kad statybos objekte darbus vykdys ne tik Pirkimą laimėjęs rangovas, bet ir kitas, UAB „Kauno saulėtekis“ pasamdytas, rangovas.

7. Pagal Pirkimo sąlygų 9.1 p. darbai buvo perkami pagal techninį projektą Nr. JPA-2016-09-TP (JPA dalis) ir techninį darbo projektą Nr. ENERO-53(2016)-TDP (ENERO dalis). Kaip matyti iš prie Pirkimo sąlygų pridėto įkainoto veiklos sąrašo ir kitų pirkimo sąlygų, būtent JPA dalyje numatyta, kad statybos objekte darbus vykdys Pirkimą laimėjęs rangovas (šiuo atveju – Rangovas) ir UAB „Kauno saulėtekis“ pasamdytas rangovas (šiuo atveju – AB „Panevėžio statybos trestas“ (Rangovas 1)).

8. Svarbu tai, kad JPA dalyje numatyti darbai, kuriuos turi atlikti Rangovas ir Rangovas 1 yra technologškai tarpusavyje susiję. Tai reiškia, kad tik Rangovui 1 atlikus konkrečius darbus, Rangovas gali atlikti pagal Sutartį numatytus darbus.

9. VPĮ 35 str. 4 d. nustato, kad „Perkančioji organizacija pirkimo dokumentus rengia vadovaudamasi šio įstatymo nuostatomis. Pirkimo dokumentai turi būti tikslūs, aiškūs, be dviprasmybių, kad tiekėjai galėtų pateikti pasiūlymus, o perkančioji organizacija – nupirkti tai, ko reikia“. Taigi tikslių, aiškių ir nedviprasmiškų pirkimo dokumentų parengimo pareiga tenka perkančiajai organizacijai.

10. Atsižvelgiant į perkančiosios organizacijos pareigą nustatyti aiškias Pirkimo sąlygas, kuriomis vadovaujantis yra teikiami pasiūlymai ir įgyvendinama viešojo pirkimo – pardavimo sutartis, Rangovas teikdamas pasiūlymą galėjo ir turėjo įsivertinti tik tai, kas aiškiai ir nedviprasmiškai buvo įtvirtinta Pirkimo sąlygose. Tai reiškia, kad Rangovas teikdamas pasiūlymą ir vertindamas savo galimybes įgyvendinti Sutartį nustatytais terminais (pasiūlymo rengimo metu vertindamas darbų ir jiems atlikti reikalingų medžiagų kainas, planuodamas darbų organizavimą), įsivertino: (i) tik tokius darbus ar paslaugas (įskaitant jų organizavimą ir atlikimą pagal Sutartyje nustatytus terminus), kurie buvo aiškiai ir nedviprasmiškai numatyti Pirkimo sąlygose, (ii) darbų ir jiems atlikti reikalingų medžiagų, mechanizmų kainas Sutarties vykdymo laikotarpiui, (iii) visų pagal Sutartį darbų atlikimo organizavimą pagal Rangovui pasiūlymo teikimo metu žinomas Sutarties vykdymo sąlygas (žmogiškieji ištekliai, medžiagų tiekimo grandinė, technikos nuomos galimybės ir kt.). Bet kokia, Sutarties vykdymo metu iškilusi aplinkybė, kurios Rangovas nežinojo ir negalėjo žinoti, teikdamas pasiūlymą, tiesiogiai daro įtaką Rangovo darbų planuotam darbų organizavimui, žmogiškųjų išteklių paskirstymui, darbų kainai ir kitoms Sutarties vykdymo aplinkybėms.

11. Sistemiškai vertinant Pirkimo ir pasirašytos Sutarties sąlygas, Rangovas teikdamas pasiūlymą, pasiūlyme nurodytomis kainomis, įsipareigojo darbus atlikti per 11 mėn. nuo statybvietės priėmimo – perdavimo akto pasirašymo dienos (pagal Sutarties 2.1.2 p. statybvietė Rangovui turėjo būti perduota ne vėliau kaip per 10 kalendorių dienų nuo Sutarties įsigaliojimo dienos). Rangovas taip pat turėjo įsivertinti ir įsivertino, kad įvykus tam tikroms, nuo Rangovo

nepriklausančioms aplinkybėms, darbų atlikimas gali būti sustabdytas. Kartu numatant, kad Rangovas turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį, jei darbai yra sustabdyti ilgiau nei 3 mėn.

12. Tokios sąlygos reiškia, kad Rangovas įsipareigojo darbus vykdyti Sutartyje numatytomis kainomis ir sąlygomis 14 mėn. nuo Sutarties įsigaliojimo ir statyb vietės priėmimo - perdavimo dienos, t. y. pagal Sutarties 2.1.1 p. 11 mėn. laikotarpiu, skirtu vykdyti statybos darbus, ir ne mažesniu nei 3 mėn. laikotarpiu (kuris nėra įtraukiamas į darbų atlikimo laikotarpį), kai darbai pagal Sutartį yra sustabdyti. Pasikeitus Sutarties vykdymo aplinkybėms, Rangovas, siekdamas užbaigti Sutartyje numatytus darbus, kiekvienu atveju vertina savo galimybes tęsti Sutarties ar jos dalies vykdymą, pasiūlymo teikimo metu įsivertintomis sąlygomis (kaina, terminai ir kita).

13. Rangovas teikdamas pasiūlymą Pirkime pateikė užpildytą įkainotą veiklos sąrašą (**Veiklos sąrašas**), numatydamas darbų vykdymą 11 mėn. laikotarpiu. Veiklos sąrašas yra Sutarties Priedas Nr. 1, neatskiriama Sutarties dalis.

14. Šiame kontekste, atsižvelgiant į tai, kad JPA dalyje darbus vykdo ir kitas rangovas (Rangovas 1), visi su Rangovo 1 atliekamais darbais susiję vėlavimai ar kiti trikdžiai, yra priskiriami Užsakovo, o ne Rangovo rizikai. Tai reiškia, kad Rangovas negalėjo prisiimti ir neprisėmė rizikų dėl netinkamo darbų vykdymo JPA dalyje, kiek tai susiję su Rangovo 1 įsipareigojimais.

15. Pasirašius Sutartį, Rangovas ir Užsakovas 2018-09-17 pasirašė statybos darbų atlikimo vietų (statyb vietės) perdavimo – priėmimo aktą Nr. 1, kuriuo Rangovui buvo perduota dalis statyb vietės, t. y. pirmo aukšto patalpos 1-1, 1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 1-6 pagal brėžinį ENERO-53(2016)-TDP-SA.B-03 ir antro aukšto patalpos 2-1, 2-2, 2-3, 2-4, 2-5, 2-6, 2-7, 2-8, 2-9, 2-10, 2-11 pagal brėžinį ENERO-53(2016)-TDP-SA.B-04. Todėl laikytina, kad 2018-09-18 pradėtas skaičiuoti 11 mėn. statybos darbų atlikimo terminas. Darbai pagal Sutartį turėjo būti atlikti iki 2019-08-18. Pažymėtina, kad 2019-07-30 papildomu susitarimu, Sutarties vykdymo terminas buvo pratęstas iki 2019-10-30.

16. Pasirašius Sutartį, Užsakovas, Projekto valdytojas, Rangovas ir Rangovas 1 (UAB „Kauno saulėtekis“ pasamdytas rangovas) 2019-01-23 susiderino JPA dalies darbų atlikimo grafiką (**Grafikas**), kuriuo vadovaujantis Rangovas 1, Grafike nustatytais terminais, turėjo atlikti šiam rangovui priskirtus darbus ir perduoti statyb vietę Rangovui, kad jis (Rangovas) galėtų tęsti jam priskirtų darbų atlikimą pagal Sutartį.

17. Be to, Rangovas, Rangovas 1, Užsakovas ir UAB „Kauno saulėtekis“ 2019-06-07 pasirašė statybos darbų organizavimo tvarką, kurioje, siekiant statybos objekte atliekamų darbų nenutrūkstanto vykdymo, susitarta dėl darbų organizavimo eigos bei tvarkos.

18. Rangovas pradėjo vykdyti Sutartį ir Sutarties vykdymo metu susidūrė su **ne nuo Rangovo priklausančiomis aplinkybėmis** – Rangovo 1 nesilaikė ir vis dar nesilaiko Grafike nustatytų darbų atlikimo terminų, dėl ko Rangovui nėra perduota statyb vietė ir Rangovas negali atlikti dalies Sutartyje numatytų darbų.

18.1. Grafike numatyta, kad Rangovas 1 JPA dalyje 2019-04-12 pradės vykdyti techninės patalpos sienų ir kolonų įrengimo darbus. Šiuos darbus Rangovas 1 turėjo užbaigti ir perduoti statyb vietę Rangovui **2019-05-09** (Grafiko 11 eil.). Tik po to, kai Rangovas 1 įrengia techninės patalpos sienas ir kolonas, Rangovas galėtų pradėti vykdyti techninėje patalpoje numatytus lauko ir vidaus durų montavimo, pakopų įrengimo, elektros, šildymo, vėdinimo, priešgaissrinės sistemos ir kitus susijusius darbus. Tačiau Rangovas 1 šio rašto rengimo metu nėra atlikęs šių darbų ir nėra perdavęs statyb vietės Rangovui (pridedamos nuotraukos, Priedas Nr. 1). Todėl Rangovas negali atlikti JPA

dalyje jam priskirtų darbų pagal Sutartį. Detalūs darbai, kurių Rangovas negali atlikti, nurodyti prie šio rašto pridėtose lokalinėse sąmatose Nr. 15 -23 (Priedas Nr. 2).

18.2. Grafike taip pat numatyta, kad Rangovas 1 JPA dalyje 2019-04-26 pradės vykdyti panduso viršutinės dalies nuo 1-os ašies įrengimo darbus. Šiuos darbus Rangovas 1 turėjo užbaigti ir perduoti statybvietai Rangovui 2019-05-27 (Grafiko 14 eil.). Tik po to, kai Rangovas 1 įrengia pandusą, Rangovas galėtų pradėti vykdyti lauko (trinkelų dangos, kelio ženklų, tvoros įrengimo ir kitus) darbus. Tačiau Rangovas 1 šio rašto rengimo metu nėra atlikęs šių darbų ir nėra perdavęs statybvietai Rangovui (pridedamos nuotraukos, Priedas Nr. 1). Todėl Rangovas negali atlikti JPA dalyje jam priskirtų darbų pagal Sutartį. Detalūs darbai, kurių Rangovas negali atlikti, nurodyti prie šio rašto pridėtose lokalinėse sąmatose Nr. 14, 17, 19 (Priedas Nr. 2).

19. Iš aukščiau nurodytų aplinkybių, matyti, kad Sutarties vykdymo aplinkybės, lyginant su Pirkimo vykdymo metu nustatytomis sąlygomis ir Rangovo Sutartimi priimtų įsipareigojimų apimtimi, **pasikeitė**. Rangovas 1 neperduoda statybvietai Rangovui, kad jis (Rangovas) galėtų atlikti lauko darbus ir darbus, numatytus techninėje patalpoje, **jau 2 metus**. Primintina, kad Sutartyje buvo numatyta darbus atlikti per 11 mėn.

20. Sutarties vykdymo kontekste, ypač svarbu pažymėti, kad Rangovas, laikydamasis bendradarbiavimo pareigos, visą šį laikotarpį, t. y. **2 metus laukė** statybvietai perdavimo JPA dalyje ir buvo pasiruošęs atlikti Sutartyje numatytus darbus pasiūlymo teikimo metu nurodytomis kainomis. Rangovas taip pat pažymi, kad yra pasiruošęs vykdyti ir užbaigti kitus Sutartyje numatytus darbus.

21. Sutartis sudaryta atlikus viešųjų pirkimų procedūras, kurioms taikomi viešųjų pirkimų teisinius santykius reglamentuojantys teisės aktai. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad „viešųjų pirkimų teisinius santykius nacionaliniu lygmeniu reguliuoja bendrieji ir specialieji teisės aktai. Bendrieji teisės aktai – Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas <...> ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas <...>, specialieji teisės aktai – Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas <...> ir kiti viešuosius pirkimus reglamentuojantys teisės aktai (pvz., Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymai, Viešųjų pirkimų tarnybos priimti teisės aktai)“¹.

22. Civilinio kodekso (CK) 6.58 str. 1 d. numatyta, kad „tuo atveju, jeigu sutartinės prievolės įvykdymas yra priešpriešinis, o prievolės šalis, kuri pirma turi atlikti veiksmus prievolei vykdyti, prievolės nevykdo arba yra aišku, jog nustatytu terminu jos neįvykdys, kita prievolės šalis turi teisę sustabdyti priešpriešinį savo prievolės vykdymą arba apskritai atsisakyti ją vykdyti, apie tai pranešti kitai šaliai ir pareikalausti atlyginti nuostolius“.

23. Vertinant CK 6.58 str. 1 d. nuostatas, pagal Rangovo ir Užsakovo sudarytos Sutarties 2.1.2 p. sąlygas, Užsakovas pagal Sutartį turi pirmas atlikti veiksmus, t. y. Užsakovas yra atsakingas, kad Rangovui būtų laiku (pagal Veiklų sąrašą ir Grafiką) perduodama statybvieta. Todėl, Užsakovui laiku neperdavus statybvietai, Rangovas pagal CK 6.58 str. 1 d. įgyja teisę tiek sustabdyti, tiek atsisakyti darbų vykdymo.

24. Rangovas atkreipia dėmesį ir į tai, kad dalyvaudamas Pirkime ir vertindamas kainą, už kurią buvo pasiruošęs Sutartyje numatytomis sąlygomis atlikti darbus, ją vertino būtent 2018 m. rinkos kainomis, įsivertindamas galimą kainų pokytį Sutarties vykdymo laikotarpiu (Sutartyje numatytais terminais). Rangovas pažymi, kad JPA dalyje Rangovo atsakomybei

¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013-04-03 Viešųjų pirkimų reglamentavimo ir teismų praktikos apžvalga Nr. AC-38-1.

priskirtinų darbų ir jiems reikalingų medžiagų, kainos labai išaugo (kai kuriais atvejais daugiau nei 50 proc. Rangovo pasiūlyme skaičiuotos kainos).

25. Rangovo žiniomis, Rangovas 1 tik prieš keletą savaičių pradėjo vykdyti panduso ir techninės patalpos (kiek tai susiję su Rangovo 1 priimtais įsipareigojimais) įrengimo darbus ir šiai dienai nėra aiški šių darbų užbaigimo data (vertinant tai, kad Rangovas 1 ne kartą neįvykdė pasiektų susitarimų dėl darbų atlikimo terminų). Todėl, Rangovui yra aišku, kad Rangovas 1 darbų neatliko ne tik Grafike nustatytu laiku, bet ir tai, kad nėra aišku, kada statybvieta galėtų būti perduota Rangovui.

26. Šiuo atveju, aktualus ir CK 6.204 str. nuostatos, reglamentuojančios situacijas, kai pasikeičia sutartinių įsipareigojimų vykdymas ir vienai sutarties šaliai tampa sudėtingiau vykdyti sutartį negu kitai. Nagrinėjamu atveju Rangovui tapo ypač sudėtinga vykdyti JPA dalyje numatytus ir Rangovo atsakomybei priskirtus darbus Sutartyje numatytomis sąlygomis (įskaitant, bet neapsiribojant vertinant darbų kainą ir terminus).

27. CK 6.204 str. 2 d. nustatyta, kad „Sutarties vykdymo suvaržymu laikomos aplinkybės, kurios iš esmės pakeičia sutartinių prievolių pusiausvyrą, t. y. arba iš esmės padidėja įvykdymo kaina, arba iš esmės sumažėja gaunamas įvykdymas, jeigu: 1) tos aplinkybės atsiranda arba nukentėjusiai šaliai tampa žinomos po sutarties sudarymo; 2) tų aplinkybių nukentėjusi šalis sutarties sudarymo metu negalėjo protingai numatyti; 3) tų aplinkybių nukentėjusi šalis negali kontroliuoti; 4) nukentėjusi šalis nebuvo prisiėmusi tų aplinkybių atsiradimo rizikos“.

28. Susidariusi situacija visiškai atitinka CK 6.204 str. 2 d. nurodytas sąlygas, nes: (i) aplinkybė, kad Rangovas 1 neatliks darbų Sutarties vykdymo laikotarpiu ir pagal Veiklų sąrašą bei Grafiką, Rangovui ir Užsakovui tapo žinoma tik po to, kai buvo sudaryta ir pradėta vykdyti Sutartis; (ii) nei Rangovas, nei Užsakovas šių aplinkybių (tai, kad Rangovas 1 neatliks darbų ne tik pagal Veiklų sąrašą ir Grafiką, bet ir 2 metus vėluos) negalėjo protingai numatyti Sutarties sudarymo metu; (iii) Rangovas, kaip nukentėjusi šalis, negali kontroliuoti Rangovo 1 veiklos, negali reikalauti, kad darbai būtų vykdomi laiku. Rangovas supranta, kad tiesiogiai to padaryti negali ir Užsakovas, nes Užsakovas nėra saistomas sutartiniais santykiais su Rangovu 1, nes ne Užsakovas, o UAB „Kauno saulėtekis“ yra pasirašęs sutartį su Rangovu 1; (iv) Rangovas šių aplinkybių atsiradimo rizikos nebuvo prisiėmęs pagal Sutartį. Sutarties kontekste Rangovo 1 vėlavimas atlikti darbus yra priskiriamas Užsakovo rizikai.

29. Esant Sutarties vykdymo suvaržymui, vadovaujantis CK 6.204 str. 3 d. nukentėjusi sutarties šalis (šiuo atveju – Rangovas) turi teisę kreiptis į kitą šalį (šiuo atveju – Užsakovą) prašydama Sutartį pakeisti.

30. Vertinant aukščiau nurodytas teisės aktų normas, argumentus ir aplinkybes, ypač įvertinus tai, kad JPA dalyje Rangovas negali vykdyti darbų ne nuo jo priklausančių aplinkybių, t. y. Rangovas negali vykdyti darbų dėl to, kad Rangovas 1 jau 2 metus nėra jam (Rangovui) perdavęs statybvieta, Rangovas informuoja Užsakovą ir Projekto valdytoją, kad vadovaujantis CK 6.58 str. 1 d. JPA dalyje dalies darbų jis nevykdys ir vadovaujantis CK 6.204 str. 3 d. kreipiasi į Užsakovą ir Projekto valdytoją, prašydamas pakeisti Sutartį, atsisakant JPA dalyje numatytų darbų, kurių Rangovas neturi galimybės atlikti ir kurie yra nurodyti prie šio rašto pridėtose lokalinėse sąmatose Nr. 14 – 23 (Priedas Nr. 2).

Rangovas, apibendrinęs tai, kas išdėstyta, Užsakovo ir Projekto valdytojo prašo:

- pakeisti Sutartį, atsisakant Sutarties JPA dalyje numatytų darbų, kurių bendra vertė yra 113.530,87 Eur.

PRIDEDAMA:

1. Statybvietės foto nuotraukos;
2. JPA dalies atsisakomų darbų sąmatos.

Direktorius

Rimvydas Beržonskis

